

De bedrijfscommissie is er voor u!

De Wet op de ondernemingsraden (WOR) voorziet in de instelling van zogeheten bedrijfscommissies. De belangrijkste taak van die bedrijfscommissies is bemiddeling tussen partijen bij een geschil over naleving en uitvoering van de WOR. Vaak gaat het om een conflict tussen de ondernemingsraad (of PVT) en de bestuurder. Slaagt de bemiddeling niet, dan adviseert de bedrijfscommissie de betrokken partijen bij het geschil.

Maar de bedrijfscommissie doet nog meer. De commissie fungeert als aanspreekpunt voor bestuurders en ondernemingsraden (of PVT's) met vragen over medezeggenschap. Ook geeft de bedrijfscommissie voorlichting om daarmee de medezeggenschap binnen sectoren te bevorderen. Ten slotte registreert de bedrijfscommissie jaarverslagen en OR-reglementen.

Reorganisatie

Na een ingrijpende reorganisatie in 2010 zijn er nu nog drie bedrijfscommissies: twee voor de marktsector en een voor de overheid. De marktsector is verdeeld over twee commissies:

- De bedrijfscommissie Markt I richt zich op het commerciële bedrijfsleven.
- De bedrijfscommissie Markt II richt zich op organisaties in de zorg, welzijn en sociaalculturele sectoren.

De bedrijfscommissies in de marktsector zijn ingesteld door de Sociaal-Economische Raad (SER). De Bedrijfscommissie voor de Overheid valt onder verantwoordelijkheid van en is ingesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijks-

relaties (BZK). De bedrijfscommissies bestaan uit werkgevers- en werknemersleden uit de desbetreffende sectoren. De ene helft van het aantal leden wordt benoemd door werkgevers- en de andere helft door werknemersorganisaties.

Heeft uw OR een conflict met uw bestuurder over de toepassing van de WOR, dan kunt u dit geschil voorleggen aan de bedrijfscommissie van uw sector. Dit moet u schriftelijk doen. De bedrijfscommissie

probeert dan te bemiddelen. Slaagt de bemiddelingspoging niet, dan adviseert de bedrijfscommissie hoe u en uw bestuurder het conflict het beste kunnen oplossen. Brengt het advies van de bedrijfscommissie ook geen oplossing, dan kunt u zich tot de kantonrechter wenden. Houd er dan wel rekening mee dat u na ontvangst van het advies van de bedrijfscommissie dertig dagen heeft om een verzoek bij de kantonrechter in te dienen.

Conflicten

Stapt uw OR naar de rechter, dan moet u hem het verslag van bevindingen en advies van de bedrijfscommissie overleggen. U kunt de kantonrechter überhaupt niet verzoeken om een uitspraak als u de bedrijfscommissie niet heeft ingeschakeld. Daarvoor is bemiddeling door de bedrijfscommissie nog altijd verplicht. Stapt u

Bemiddeling en registratie blijft zeker tot in 2013 verplicht

Voordat de ondernemingsraad of de bestuurder voor een geschil naar de kantonrechter kunnen stappen, is bemiddeling door de bedrijfscommissie verplicht. Toch heeft de SER in 2009 de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geadviseerd de verplichte bemiddeling af te schaffen. Bemiddeling heeft namelijk pas echt kans van slagen als beide partijen daarvoor open staan. De minister heeft instemmend op dit advies gereageerd. Naar verwachting verdwijnt daarom in de

loop van 2013 de verplichte bemiddeling via de bedrijfscommissies. De vrijwillige bemiddeling via de bedrijfscommissies blijft bestaan. Naast bemiddeling bij conflicten verzorgt de bedrijfscommissie ook de verplichte registratie van het (voorlopige) OR-reglement, ondernemingsovereenkomst en jaarverslag. Omdat de registratie van reglementen en jaarverslagen geen duidelijk doel dient, wordt naar verwachting ook in 2013 de verplichte registratie van deze documenten afgeschaft.

naar de rechter zonder dat u de hulp van de bedrijfscommissie heeft gevraagd, dan zal de kantonrechter uw verzoek in principe als niet ontvankelijk verklaren. Voor het inschakelen van de Ondernemingskamer (conflicten rond een uitgebracht advies) geldt de gang langs de bedrijfscommissie niet.

Procedure

De procedure voor de bedrijfscommissie is vrij informeel. Daarnaast zijn aan de bemiddelingsprocedure geen kosten verbonden. Daardoor is de bedrijfscommissie een laagdrempelige voorziening voor ondernemingsraden om – bij voorkeur via bemiddeling – een conflict met de bestuurder op te lossen. De bemiddelingsprocedure start met een verzoek vanuit de ondernemingsraad of de bestuurder. Maar u

“ De procedure is vrij informeel ”

kunt ook samen met de bestuurder bij de bedrijfscommissie aankloppen met een bemiddelingsverzoek. Nadat u een schriftelijk verzoek bij de bedrijfscommissie heeft ingediend, heeft deze twee maanden de tijd om uw kwestie te behandelen. Met uw instemming en die van de bestuurder kan die termijn met nog eens twee maanden worden verlengd. Dient u als ondernemingsraad alleen een verzoekschrift in, dan legt de bedrijfscommissie dit verzoek voor aan de bestuurder. De bedrijfscommissie verzoekt hem te reageren op uw bemiddelingsverzoek.

Bemiddelingsdag

Nadat de bedrijfscommissie de reactie van de bestuurder heeft ontvangen, volgt een bemiddelingszitting. Uw OR en de bestuurder krijgen daarvoor een uitnodiging. Deze zitting wordt gehouden door een geschillencommissie. Deze bestaat uit een aantal leden van de bedrijfscommissie.

De bedrijfscommissies in de marktsector hebben ieder elke maand een vaste ‘bemiddelingsdag’. Op deze dag behandelt de geschillencommissie gemiddeld één tot drie zaken. Een bemiddelingszitting neemt ongeveer een uur in beslag. Heeft u een ingrijpend meningsverschil met de bestuurder, dan doet u er goed aan zo snel mogelijk de bedrijfscommissie te vragen om bemiddeling. Wacht niet tot de onderlinge verhoudingen ernstig zijn verziekt. Als u zich na weken of maanden getouwtrek heeft vastgebeten in uw standpunt, dan blijkt er vaak minder ruimte voor bemiddeling.

Vertrouwen

U kunt zonder advocaat op een bemiddelingszitting verschijnen. Uit ervaring blijkt dat de inzet van een advocaat de kans op een geslaagde bemiddeling soms zelfs verkleint. De bemiddelingszitting is

tenslotte niet bedoeld als rechtszaak, waar één van beide partijen in het gelijk wordt gesteld. Zo'n gerechtelijke uitspraak kan juist de vertrouwensband tussen de ondernemingsraad en bestuurder schaden. Omdat één van de partijen formeel in het gelijk wordt gesteld, zijn er altijd een winnaar en een verliezer. Bemiddeling door de bedrijfscommissie moet juist het vertrouwen tussen de raad en de bestuurder vergroten (of herstellen). De bedrijfscommissie wil het gezamenlijk overleg nieuw leven inblazen, zodat de ondernemingsraad en de bestuurder na beëindiging van het conflict op basis van wederzijds vertrouwen de samenwerking weer oppakken. En dat vertrouwen is cruciaal voor goed werkende medezeggenschap.

Sophia Geelkerken (s.geelkerken@ser.nl) is secretaris van de Bedrijfscommissie Markt II, Eric Knopper (e.knopper@ser.nl) is secretaris van de Bedrijfscommissie Markt I

Bemiddeling door de bedrijfscommissie werkt!

Het is nooit te laat om de bedrijfscommissie te vragen om te bemiddelen in een conflict met de bestuurder. De Bedrijfscommissie Markt II behandelde vanaf november 2010 een geschil tussen een bestuurder en een ondernemingsraad over een regeling voor de vergoeding van woon-werkverkeer en dienstreizen. Omdat de bestuurder de bedrijfscommissie om bemiddeling vroeg, bleken beide partijen al ruim twee jaar lang hierover te discussiëren.

Advies

De bestuurder wilde die vergoeding vastleggen in een regeling, waarvoor hij de instemming van de OR vroeg. De OR weigerde in te stemmen, omdat de regeling niet conform de geldende cao-bepaling was. De raad stelde dat de bestuurder de vergoeding voor woon-werkverkeer niet in mindering mag brengen op de vergoeding voor de dienstreis, omdat dit twee gescheiden regelingen zijn. De bestuurder stelde dat naleving van de cao-bepaling strijdig is met fiscale verplichtingen.

De geschillencommissie constateerde dat de cao-bepaling onduidelijk was. Zij vond het redelijk om werknemers een vergoeding te geven voor dienstreizen. Als de werknemer bij deze reis ook woon-werkverkeerkilometers maakt, vindt de commissie het redelijk om de vergoeding hiervoor met die van de dienstreis te verrekenen. Omdat uitvoering van de regeling leidt tot fiscale nabetalingen, adviseert de commissie de regeling een beperkte terugwerkende kracht toe te kennen. Hierdoor blijven de financiële en fiscale gevolgen beperkt tot het lopende jaar. Na de bemiddelingszitting gaf de bestuurder aan met het advies te kunnen leven. De ondernemingsraad wilde eerst het advies nog aan de achterban voorleggen, maar de bestuurder en OR hebben via de commissie wel een stap in de goede richting gezet.

Praktijkvoorbeelden

Andere praktijkvoorbeelden van bemiddeling door de bedrijfscommissies kunt u vinden op www.bedrijfscommissie.nl